

(א) [מעטת ו:1]. (ב) [עירובין
י. סוטה מה: סנהדרין
ז. רש"י מותק זה
(א) [ע"ב]. (ג) אכל בערוך
פי' שביני הכרות היינו
שכילין שכן רשות לבי אדם
לגומר איך מופקדן לרבים
אלא יש להם בעלים ועיין
בספר ח"מ, (ד) [ולת
רש"י]. (ה) [ג"ל רבא].

הגהות הב"ח

(א) גם' מעלו לה עשבים
דמי: (ב) רש"י ד"ה חוץ
ממשה וכו' מן קטנית. ג"כ
וממקטת ר"ה דף יב ע"ב
פרש"י דהוא מן תבלין:

גליון הש"ס

גמ' ובגמ' מן הפקק
ולבעלה. עיין ג"כ דף פ
ע"ב תוס' ד"ה מקטנית. ג"כ
רש"י ד"ה ומלקטין עציים
וכו' למאכל בהמה. עיין
בב"מ דף קו ע"א תוספת
ד"ה הני מילי: תוס' ד"ה
באן וכו' הווא דרוח
משדה תלתן. עיין משנת
מהרש"ס סומן רלב:

לעזי רש"י

פגני' [פניגרי'].
הלכה (גרונית יוונית,
צנח המשמש לחבלין).
גז"ר [גז"ר]. מלכות
לדגים. רוב"א [רוב"א].
מלכות לדגים (בברמנית).
טורדיל"ש [טורדיל"ש].
בבבוליים קנים.

רבינו הגנאל

ושיהו מרעין בחורשין. פי'
ביערים וכן תרגום יעקב
חורשא. ומלקטין עציים
משדותיהן, לא אמרו אלא
בהומי והיני. פי' הומי
סנה, היני קוצים. וקוטמין
נטיעה בכל מקום, חוץ
מגרופיות של זית. פי' ענף
של זיתים. פי' ר' נחום
בית כביצה מותר. ושאר
כל האילנות מחובו של
אילן. פי' ענפים שבצדין
שחבוין האילן. ולא
מחורו, עיקר לבו של
אילן. וזה שאמרו מחובו
מן השרש שאינו עושה
פירות וממקום שאינו
רואה את החמה. וזה
מפורש בתלמוד היכי דמי
מן הגזע והד"ר מן
השרשים, א"ר יוחנן כל
שרואה פני חמה וזו
העולה מן הגזע ושאינו
רואה פני חמה וזו העולה
מן השרשים.

מרובה פרק שביעי בבא קמא

פא.

עין משפט
נר מצוה

קמא א מיי' פ"ה מהל'
מקי ממון הל' ג
ס' א סמג עשין סו טור
ח"מ סומן רעד:
קב ב ג ד מיי' שם ס' ב
טוח"מ שם:
קמא ה ו ז מיי' פ"ב
מהלכות כלאים
הלכה ו הלכה ח והלכה ט
והלכה י סמג לאוין רפ
טוש"ע י"ד סומן ר"ז סעף
ט:
קבג ח מיי' פ"ה מהל'
מקי ממון הל' ג ס'
ד סמג עשין סו טוח"מ
סומן רעד:

מוסף רש"י

שיהו מרעין בחורשין.
שיהא כל אדם מולין
המותר לרשות יעור של
חבירו ולא יקפיד בעל
היער, משום דלא לקצרה
קאי (שורבין ז.). ומת
מצוה קונה מקומו.
לקוברו שם (טוטה מה).
מן הפקק. והוא הקשר
שאלל הקנה פקוק ופוסם
בה (ברכות כח).

שיהו מרעין. בהמות בחורשין ושלא יקפיד בעל היער על כך: **ומלקטין עציים**. משהו חצירו וכן עשבים למאכל בהמה: **חוץ משדה תלתן**. דמעלו לה עשבים הגדילות עמה והתולשן מפסקיד את התלתן. **תלתן** מין (ט) קטנית ושמה פגני' א: **וקוטמין נטיעות**. מן האילן קוטם בד ליטע או להרכיב ולא יקפיד בעל האילן: **חוץ מגרופיות של זית**. האוץ וזיתו לשרוף מניח שמי גרופיות מלא שני אגרופין כדאמר בהמוכר את הספינה (ב"ב דף ט. ב.) והן מחליפות ומוציאות צדיו ומשם איין לקטום נטיעה מפני שמפסקיד את הגרופיות: **בשחילה**. מחדש וכל שכן מעיינות ישנים שהיו מימות יהושע: **ומחנין**. ומטילין חכה לצוד דגים: **זימה של עבדיא**. ואע"פ שחבלק נפתלי היתה כולה כדלמדין לקמן (ע"ב): **שלא יפרוש קלע**. דרך צידית לתקוע ימידות ולעשות גרדי קנים צמים להלכד שם דגים וקורין לו במקומינו גז"ר ובאזרן אשכנז קורין לו ווכ"ל. (א) [שלא יפרוש קלע] מפני שמעכב ומעמיד את הספינה: **לאחורי הגדר**. לקמן (א) מפרש עין לא נרכה אלא ליטול הימנה ררור לקנה ואע"פ שפורק את הגדר: **ומהלנין שצניי הרשות**. סתם בני אדם משהכניסו תזוזתם עד שעת הזריעה מפקירים שדותיהם ליכנס בהן כל אדם לקצר את הדרך שלא יקיף והן נקראין צניי הרשות לפי שצנשות עושין והתנה יהושע שלא יקפידו על כך (א): **עד ספרד רביעה שניה**. זמנה ציי"ז ממתשון כדלמדין בתענית (דף טז. טז.) ומאלו והלאה הזרעים זומחות וקשה לה דריסת הרגל: **ומסתלקין לצדי הדרכים**. בכל עת ואפי' צומן שהתבזזה בשדות הפקיר לכל אדם להסתלק מן הדרך מפני הימידות וליכנס לגזול שדה חצירו ולינן על המינר אלל הדרך: **מפני יסודם הדרכים**. צימות החמה יבש הטיט ועשה כימדות מקום דריסת האדם ובהמה שדרסו שם צימות החורף ונעשו כשחיתות: **מפסוג**. מנתק זמורות הנושבות המעכבות אוחו ועולה ויורד עד שמואל את הדרך: **מקומו**. מקום שגל שם צבת מוחו קנאו לקבורה ואין בעל השדה מעכב עליו: **דקה**. בהמה דקה צינר גסה שאינה מכלה את האילנות: **אכל כסלושין**. אחרי שטרם עליהן בעל השדה ומלשן אסור ליטול דעמיה עליהן: **ישישין**. דעתו עליהם לאור: **איין מחייבין אוחו לעקוב**. העשבים ממנה משום כלאים לפי דבעל כרחו עתיד ליטלו שמפסקיד את התלתן: **לאן**. שהתלתן עומדת לזרע: **לאן**. שזרעה לאכול הזרין טורדיל"ש בלע"ז: **דמירכבא**. מתפשטת וגודלת על העשבים ונעשין לה סמיכה כעין דלת"ז של כרס: **ומנא ידעינן**. אם זרעה לאדם דרי ליה למלקט מן העשבים בתנאי יהושע: **משארי**. עשויים כערוגות: **צוים כביצה**. כשיעור גובה ביצה לרין להניח מן הזית מלמטה סומן לגזע: **מן הפקק ולמעלה**. מותר לקטום. פקק קשר: **מאיבו של אילן**. מפריו כלומר מענפין הרכין ודקין: **ולא מחודו**. מענפין גדולים וגסין כאילן גמור. ל"א מחובו של אילן ממתבזוחו מקום שיש ענפין הרבה דהיינו באמצע גבוה ולא מחודו מלמעלה ענף האמצעי שהוא עליון ועיקר האילן מתבזזת הגאונים: **מן החדש**. בד שגדל ויחוסף בשנה זו שעדיין איין עושה פרי: ולא

הכי אמר בפ"ק דביצה (דף ו. ושם) ציו"ט שני יתעסקו צו ישראל אפילו ציו"ט שני של ר"ה כ"ש מילה דשרי ע"י נכרי איסורא דאורייתא בשבת דפ"י בהלכות גדולות ושרי נמי ע"י ישראל ציו"ט שני של ר"ה ומיחו איין זה ק"ו דמן הדין הוה ליה למישרי לקצור מת בשבת אלא לפי שהוא מוכושר ומנונה ומתצייש שנקצר בשבת שנעשה באיסור שבת אפילו ע"י נכרי מידי דהוה אההיא דמתן בפרק השולח (שבת דף קא. ב.) עשה נכרי ארון ופטר קצר אם שציל ישראל לא יקצר צו עולמית ולא שרי צדי שיעשו כמו צמי מטעם דפרישית ותדע דהא צמת שריא כמלית כדלמדין בהמנינע (שם דף טז. א.) דגדול כבוד הצניות א"כ כ"ש דהוה ליה למישרי לקצור ע"י נכרי אלא על כרחן טעמא הוה כדפרישית וא"ש מה לא דלמדין צ"ב דביצה (דף טז. ב.) אממר שלא למיכחל עינא אפי' ציו"ט שני של ר"ה ופריך והאמר (ט) רבה מת ציו"ט שני יתעסקו צו ישראל מה שאין כן בביצה והשתא מאי פריך מביצה והא צריי חולה אית לן למשרי טפי אפי' ממת דבסוף מפנין (שבת דף קנט.) אמר דכל צריי חולה נעשין על ידי ארמאי בשבת ומיכחל עינא מדמה התם לחולה שאין צו סכנה ואומר לנכרי ועושה אפי' איסורא דאורייתא א"כ אית לן למישרי צק"ו ממת אפי' לכתוש סמנין צוים טוב שני של ראש השנה על ידי ישראל ולמאי דפרישית אפי' פירש **הזין** מגרופיות ש"ר זית. פירש בקונטרס מלא שני אגרופין וצערון פירש מגרופיים ענפים וענפי הזית קרוין גרופיים כמו יחור בתאנה וחמורה בצנפים שכל אחד יש לו שם לצדו והציא הא דלמא בצנאשית רבה ואתה קח לך מכל מאלל אשר יאכל זמורות לנטיעות יחורי לתאנים גרופיות לזימים: **ומעין היוצא בתחילה בני העיר** מסתפקין [ממנו]. למאי דלמא לקמן דמנאים שהתנה יהושע אפי' צמול יש לתמוה הא דלמא בפרק כל הכלאים (ע"ז דף קמ. ושם)

המתחזה למעין מימינו מהו לנכרים ופשיט ליה מהא דלמא מים של רבים איין נאסרים ומשני דנצני מאלרעיה והשתא אכתי של רבים הם מתנאי יהושע ויש לחלק צין יוצא מאליו לטורח צו ופירו: **ומחביין בימה ש"ר מבריא**. כל אדם ובלבד שלא יפרוש קלע נמי לכל אדם ואפי' הצעלים עממן כדנתיא לקמן שהתנו השצטים זה עם זה אכל צד הוא צמכמורות וצרפת והיינו הצעלים שהוא שלהם: **איין מחייבין אותו לעקור**. פירש בקונטרס ש"כ עתיד ליטול לפי שמפסקידן את התלתן וקשה לפירושו דאיין מחייבין משמע שאין אסור בהגאתו ועוד דאם מתיישב ומתעלל לעוקרו למה לא נחייבנו דהא איכא איסור כשמתיישב כדתנן במסכת כלאים (פ"ה מ"ו) הרואה ירק בצרמו ואמר לכשאגיע שם אלקטנו מותרין לכשאחזור אלקטנו והוסף מאתים אסור ונראה לרי' דאיין מחייבין אותו לעקור דליכא איסורא שהרי הוא לא זרעו אלא מאליהן באו ומשום מקיים בכלאים ליכא כיון דקשו להו עשבים ולר"ע איצטרין דלמא בפרק בתרא דע"ז (דף טז. א.) ובמכות (דף טז. א.) המקיים בכלאים לוקה ולא מלקות ממש דלאו שאין צו מעשה הוא אלא איסורא בעלמא הוא א"כ אפי' לרצנן איצטרין והיכא דניחא ליה חייבוהו חכמים שלא יחשדוהו שזרעם והא דנקט תלתן שעלתה עם מיני עשבים ולא נקט תלתן שעלו עמו עשבים רבוחא דמי אפילו שמתכוין לזרוע מחילה שאר זרעים והתלתן עלה מאליו אפי"ה כיון דהשתא מיהא לא ניחא ליה בזרעים מחמת התלתן שעלה איין מחייבין אותו לעקור: **באן** צוירין. ° הדיא דחון משהו תלתן לזיריס דמעלו ליה ואת" כיון דליכא איסור כלאים אמאי אסור ללקט והאמר בפ"ק דמו"ק (דף ו.) שתקנו שיהיו מפקירין כל השדה שיש צו כלאים וי"ל דהכא בליכא שיעורא כדתנן במסכת כלאים (פ"ב מ"ח) ומייתי לה בהמוכר פירות (ב"ב דף טז. א.) כל סאה שיש צו רובע ממין אחר ימעט:

חייבוהו חכמים שלא יחשדוהו שזרעם והא דנקט תלתן שעלתה עם מיני עשבים ולא נקט תלתן שעלו עמו עשבים רבוחא דמי אפילו שמתכוין לזרוע מחילה שאר זרעים והתלתן עלה מאליו אפי"ה כיון דהשתא מיהא לא ניחא ליה בזרעים מחמת התלתן שעלה איין מחייבין אותו לעקור: **באן** צוירין. ° הדיא דחון משהו תלתן לזיריס דמעלו ליה ואת" כיון דליכא איסור כלאים אמאי אסור ללקט והאמר בפ"ק דמו"ק (דף ו.) שתקנו שיהיו מפקירין כל השדה שיש צו כלאים וי"ל דהכא בליכא שיעורא כדתנן במסכת כלאים (פ"ב מ"ח) ומייתי לה בהמוכר פירות (ב"ב דף טז. א.) כל סאה שיש צו רובע ממין אחר ימעט: